

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Základní a mateřská škola Mokrovraty 63

Mokrovraty 63, 260 03 Nový Knín

Identifikátor školy: 600 054 667

Zřizovatel: Obec Mokrovraty, Mokrovraty 92, 260 03 Nový Knín

Školský úřad Příbram, 28. října 24, 261 02 Příbram VII

Termín konání orientační inspekce: 3. únor 2000

Čj.	022 56/2000-2800
Signatura	ob5zt101

Základní údaje o škole

Základní škola v Mokrovratech byla znovuotevřena k 1. září 1990. Zřizovací listina čj. 60/98 ze 6. března 1998 stanoví jejími součástmi mateřskou školu a školní jídelnu. Z důvodu poklesu počtu žáků v základní škole požádal zřizovatel o udělení výjimky pro zařazení školy do sítě ve smyslu § 6 odst. 3 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění zákona č. 258/1996; MŠMT žádosti vyhovělo dne 11. května 1999 dokumentem čj. 19827/99-22 s platností do konce školního roku 2000/01.

Škola má v tomto školním roce jednu třídu mateřské školy (19 dětí), dvě třídy základní školy (celkem 27 žáků v prvním až pátém ročníku) a jedno oddělení školní družiny. Umístěna je ve starší, prostorné a dobře udržované budově s rekonstruovaným systémem vytápění. Každá třída má svoji kmenovou učebnu, k dispozici je místnost školní družiny, šatny a prostory kuchyně. Ředitelkou školy je Mgr. Zdeňka Čermáková.

Vzdělávací nabídka základní školy

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. MŠMT 16 847/96-2. Od čtvrté třídy je zavedena výuka anglického a německého jazyka. Nepovinné předměty nejsou zavedeny, ze zájmových útvarů nepravidelně, podle zájmu dětí, pracují kroužky anglického jazyka, výpočetní techniky, náboženství, zpěvu a kroužek turistický. Výuka plavání probíhá v souladu s pokyny MŠMT. Do učebních plánů jsou zařazeny prvky dopravní výchovy a prevence proti návykovým látkám. Integrované zdravotně postižené žáky škola nevykazuje, pomoc dětem se specifickými poruchami učení je ale zajištěna.

Vzdělávací nabídku doplňují další sportovní, kulturní a společenské aktivity pořádané v průběhu celého školního roku, zájmovou oblast v odpoledních hodinách zajišťuje i školní družina.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování a příprava výuky

Východiskem pro plánování výchovně vzdělávací práce v heterogenní třídě *mateřské školy* jsou obecně platné časově tematické plány, které jsou konkretizovány do jednotlivých témat na období jednoho měsíce. Plány postihují všechny výchovné složky převážně v návaznosti, nejsou však zpracovány diferencovaně vzhledem k věkově smíšeným skupinám dětí, příp. k možnostem a schopnostem (dětí 3 - 7 let). Obsah plánovaných spontánních a řízených činností většinou odpovídá stanoveným cílům, někde chybí jasné stanovení záměru.

Hodinové dotace realizovaného učebního plánu v *základní škole* jsou dodrženy. Časové tematické plány učiva pro jednotlivé předměty vyučující sestaveny nemají, obě zpracovaly jen orientační časové rozložení látky podle používaných učebnic. Učební osnovy jsou dodržovány. Příprava hospitovaných hodin měla rozdílnou úroveň. Z hlediska struktury, výběru metod a forem práce, použití učebních pomůcek i časové efektivnosti nebyla začínající učitelkou koncepčně promyšlena ani realizována.

Plánování výchovně vzdělávací práce je hodnoceno celkově jako průměrné. V základní škole je úroveň přípravy výuky rozdílná; učební plán je dodržován, osnovy plněny.

Podmínky výchovně vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací proces je ve *třídě mateřské školy* se zkráceným provozem zajišťován

učitelkou s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Pouze v době, kdy tato paní učitelka vyučuje cizí jazyk v základní škole (3x po jedné vyučovací hodině v týdnu), nebo v mimořádných situacích, je výchovná práce zajištěna nekvalifikovanou pracovnící.

Pro svoji činnost má mateřská škola dobré prostorové i materiální podmínky. Interiér třídy je podnětný, funkčně je vybavený nábytkem. Kvalitním předpokladem pro plnění stanoveného programu je dostatek hraček i pomůcek, jejichž uložení ale ne vždy umožňuje jejich pružné a operativní využití (výtvarný materiál, hudební nástroj). Prostorové podmínky jsou, zvláště pro pohybové aktivity, velmi omezené. Tento nedostatek je výrazně kompenzován velmi dobrými možnostmi v rekreačním a relaxačním centru obce, vybudovaném v blízkosti školy. Tato možnost je intenzivně využívána při pobytu venku dětí.

Materiálně technické a prostorové podmínky *základní školy* jsou v souhrnu spíše nadprůměrné. Obě prostorné učebny s klasickým uspořádáním disponují základními učebními pomůckami včetně audiovizuální techniky a poskytují možnosti pro účinnou relaxaci žáků při vyučování i o přestávkách. Dobré je rovněž vybavení učebnicemi. Významnou pomocí je výpočetní a reprodukční technika, kterou škola získala od zřizovatele.

V personálních podmínkách došlo v letošním školním roce ke změně. Po odchodu zkušeného učitele nastoupila na jeho místo pracovnice s vysokoškolským vzděláním nepedagogického směru a s absencí praxe na tomto typu školy. Obě další pedagogické pracovnice (ředitelka školy a vychovatelka školní družiny) vyučují s plnou způsobilostí.

Podmínky materiálně technické a psychohygienické, v mateřské škole i podmínky personální, vytvářejí celkově dobrý základ pro výchovně vzdělávací činnost obou škol. Přímý vliv personální změny na kvalitu výuky v základní škole nelze pro krátkou dobu působení objektivně posoudit.

Průběh výchovně vzdělávací činnosti

Mateřská škola

Výchovně vzdělávací činnosti byly realizovány s rozdílnou účinností zvolených forem a metod práce. Při řízených činnostech byla uplatněna výhradně frontální práce s nedostatečnou mírou diferenciací nároků a požadavků vzhledem k věku, ale i schopnostem některých dětí (rozvíjení poznání prostřednictvím literárního díla). Pozitivem je vstřícný vztah k dětem, schopnost paní učitelky vytvářet klidnou atmosféru ve třídě a snaha vytvořit pro děti bezstarostné prostředí.

Motivace dětí k činnostem vycházela zejména z procesu vybavování a oživení předešlých vlastních zážitků a z podnětného vyprávění učitelky. V průběhu činností pozitivně působilo povzbuzení nebo pochvala. V průběhu denních organizačních celků byly děti často hodnoceny. Při sledovaných činnostech převažovalo pozitivní hodnocení, oceňována byla snaha i drobný pokrok jednotlivců.

Paní učitelka vytvářela ve třídě povzbuzující atmosféru, komunikace mezi ní a dětmi byla přirozená a přátelská. Ve spontánních činnostech měly děti dostatek příležitostí k dialogu mezi sebou i učitelkou, k vyjadřování vlastního úsudku nebyly záměrně vedeny. V úrovni verbálního projevu dětí nebyly zjištěny významné rozdíly.

Spontánní činnosti

Spontánním činnostem byl v režimu dne vyhrazen dostatečný prostor. Pro skupinovou nebo individuální práci zde byly vytvářeny dobré podmínky. Nabízeny byly různé aktivity, děti si mohly zvolit činnost podle vlastního zájmu, vybírat hračky. Trvale je omezena možnost výběru a operativního využívání pomůcek a potřeb např. k výtvarným a pracovním činnostem.

Kompenzující místo zaujímají v denním režimu spontánní aktivity realizované venku, které umožňují dětem uspokojit potřebu intenzivního pohybu. Činnosti venku byly účinně využívány i k integraci získaných poznatků.

Řízené činnosti

Vzdělávací činnosti byly v řízených aktivitách zastoupeny většinou rovnoměrně, nebyly však nabízeny jako možnost, ale jako programově řízená činnost pro všechny děti společně. Kvalitu řízených aktivit nepříznivě ovlivnily nedostatky v metodickém postupu, organizaci a nedostatečné diferencování nároků, které se nepříznivě projevilo nezájmem mladších nebo méně schopných dětí. Individuální možnosti dětí nebyly dostatečně zohledněny.

Organizace činností v rámci denního režimu dětem většinou poskytuje prostor k uspokojování jejich základních potřeb. Volba metod a prostředků výchovně vzdělávací práce neodpovídala podmínkám věkově heterogenního složení dětí v řízených aktivitách. Motivace byla podnětná a hodnocení dětí většinou účinné. Interakce i vzájemná komunikace jsou přirozené, mají velmi dobrou úroveň. Pro spontánní a řízené aktivity jsou obecně vytvářeny dobré podmínky.

Základní škola

I. třída (1. - 3. ročník)

Obě hospitované hodiny (český jazyk resp. matematika, prvouka) u vyučující bez odborné způsobilosti se vyznačovaly tradiční stavbou i průběhem s frontálním způsobem výuky. Práci lze z hlediska organizace hodin i vzájemné komunikace posoudit jako průměrnou. Převážnou část hodiny matematiky pracoval každý žák jen s pracovním sešitem, cílem zařazení samostatných činností bylo získat prostor pro řízenou činnost s dalším oddělením. Motivace i aktivizace dětí byla celkově nízká, chybělo diferencování úkolů podle schopností resp. individuálního tempa žáků. Jejich vzájemná kontrola a sebehodnocení byly využity jen v malé míře. Při řízeném rozhovoru v hodině prvouky žáci sice měli možnost projevit vlastní názory a zkušenosti, při absenci zřetelného cíle hodiny však byla výuka spíše jen povrchní, nesystematická. Metodickým nedostatkem bylo i chybějící shrnutí učiva a zhodnocení práce v závěru obou hodin. Naopak v obou hodinách byl patrný individuální přístup učitelky k žákům a průběžná kontrola jejich výsledků.

Ve sledované hodině matematiky a českého jazyka převládala slabá místa, v hodině prvouky byla pozitiva a negativa v rovnováze.

II. třída (4. a 5. ročník)

Zkušená kvalifikovaná vyučující měla v hodině matematiky zřetelně stanoven vzdělávací cíl. Výuka byla dobře připravena a materiálně zajištěna vhodnými pomůckami a pracovními listy, pozitivním rysem byla rovněž příznivá pracovní atmosféra. I přesto, že sledovaná hodina měla tradiční stavbu i průběh s převládajícími frontálními formami činnosti, byla tato organizace výuky poměrně účinná a efektivní. Učitelka prezentovala žákům novou látku (písemné sečítání desetinných čísel) názorně, srozumitelně a systematicky, s využitím jejich logického myšlení a s důrazem na aplikaci učiva v praktickém životě. Značnou část hodiny věnovala procvičování a upevňování nově vytvořených početních algoritmů.

I v této hodině byl zřetelný individuální přístup učitelky k žákům, nechybělo v ní závěrečné shrnutí a pozitivní celkové hodnocení jejich práce, zaznamenáno bylo i relaxační cvičení.

Zhlédnutá hodina matematiky měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Úroveň sledovaných oblastí v mateřské škole je celkově hodnocena jako průměrná.

Kvalita práce dvou učitelek základní školy je odlišná. U ředitelky školy byla sledovaná výuka hodnocena jako velmi dobrá, u druhé vyučující jako průměrná, ev. se slabými místy.

Výuka sledovaných předmětů v základní škole byla celkově na průměrné úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Prioritou písemně zpracovaných a se zřizovatelem vyhodnocovaných koncepčních záměrů je zachování školy v obci. Z tohoto důvodu jsou zřetelně stanoveny cíle působení - příznivá atmosféra školy, kvalitní vzdělávací a výchovná práce zaměřená zejména na rozvoj osobnosti každého žáka, důležitým úkolem je i materiální a technické zajištění jejího chodu. Některé ze stanovených úkolů (např. rekonstrukce kotelny nebo zajištění výuky dvou cizích jazyků) byly již realizovány.

Dokument „Organizace školního roku 1999/2000“ koncepci nerozpracovává, kromě přehledu akcí školy obsahuje jen některé její dílčí úkoly. Termíny plnění ani odpovědnost jednotlivých pracovníků většinou stanoveny nejsou, ředitelka je určuje a zveřejňuje operativně, při každodenním jednání se všemi pracovníky školy. Vzhledem k organizační struktuře ředitelka již další plány nevypracovává.

Koncepční záměry rozvoje jsou zřetelné, všichni pracovníci školy usilují o jejich realizaci. Plánování činnosti školy je jen rámcové. Oblast je celkově hodnocena jako průměrná.

Organizování

Jednoduchá organizační struktura školy, založená na principu každodenního osobního kontaktu všech zaměstnanců, je funkční. Její vnitřní chod upravuje školní řád, vypracovaný v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, doplněný o práva dětí a ustanoveními k prevenci zneužívání návykových látek; přílohou je řád školní družiny. Dokumenty byly projednány v pedagogické radě i s rodiči a mají požadované administrativní náležitosti. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným předpisům.

Hlavním poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Vzhledem k nízkému počtu zaměstnanců jsou všechny pedagogické i organizační záležitosti konzultovány a řešeny operativně; proto není ustaven ani žádný metodický orgán.

V zařízení je vytvořen účinný informační systém (individuální forma, jednání porad, přístup k důležitým školským a odborným materiálům, přenos informací nadřízených orgánů). Rodiče jsou o rozvoji svých dětí informováni průběžně, velmi časté individuální konzultace s učitelkami jsou spojovány se dny otevřených dveří nebo besídkami. Vzájemná spolupráce obou škol (mateřské a základní) je zcela bezproblémová.

V mateřské škole je vedena povinná dokumentace v rozsahu stanoveném § 45b odst (1) zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Je vedena přehledně, v evidenčních listech dětí chybí podpisy rodičů.

Organizační struktura školy je zřetelná a funkční, v dokumentech se vyskytují jen drobné administrativní nedostatky. Celkově je oblast organizování hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Řízení školy je demokratické, založené na individuální zodpovědnosti a pracovní aktivitě jednotlivců. Operativní řízení spočívá především v každodenním osobním kontaktu všech členů pedagogického sboru a je funkční. Začínající paní učitelce je potřebná metodická pomoc údajně poskytována; z hospitačních zjištění však vyplývá, že účinnost těchto opatření je nízká a potřebný efekt dosud nepřináší.

Dalšího vzdělávání (převážně akcí školského úřadu nebo střediska služeb škole v Příbrami) se pedagogičtí pracovníci zúčastňují příležitostně, v závislosti na organizačních a finančních možnostech školy. V hospitovaných hodinách však byla patrná absence vzdělávání v oblasti progresivních metod a forem výuky. K dalšímu vzdělávání učitelky mateřské školy vytváří ředitelka dobré podmínky.

Diferencované nadtarifní složky platu jsou pracovníkům přidělovány jen za činnost nad rámec běžných pracovních povinností daných pracovním řádem, systém pravidelného hodnocení ve škole zaveden není. Zpětná vazba má průměrnou úroveň.

Vedení pracovníků je průměrné, rezervy jsou v dalším vzdělávání. Pro fungující zpětnou vazbu jsou dosud vytvořeny jen minimální předpoklady. Celkově má oblast určitá slabá místa.

Kontrolní mechanismy

Oblast kontroly je slabým článkem řízení. Plán kontrolní činnosti není zpracován, ředitelka příležitostně kontroluje jen třídní dokumentaci a některé oblasti chodu školy, počet hospitací v loňském roce byl evidentně nízký. Zápisy z pedagogických rad o projednávání závěrů z kontrolní činnosti nevytvářejí.

Paní ředitelka svým přístupem ovlivňuje klidné pracovní klima a dobré mezilidské vztahy, iniciativní spolupracovníky motivuje k vyšším výkonům. Nedůsledný kontrolní systém ale přináší rizika, která se během inspekce potvrdila při výuce v první třídě. V kontrolní práci ředitelky jsou rezervy.

Stupeň hodnocení - ještě vyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita a účelnost plánování jsou dobré, úroveň a funkčnost organizačního zajištění školy velmi dobré. Operativní řízení je funkční. V oblasti vedení a motivování pracovníků i kontrolních mechanismů jsou slabá místa.

Celkově v oblasti řízení převažují slabá místa.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Společná jídelna pro základní a mateřskou školu zajišťuje polodenní stravování dětí i dospělých a pravidelný pitný režim. Skladba denního režimu byla z hlediska podílu spontánních a řízených činností vcelku vyvážená, nedostatkem je tradiční zažitý styl organizace činností, včetně všech organizovaných režimových momentů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol a školských zařízení ŠÚ Příbram, čj. 36/96/Z-01 z 26. března 1996
- Povinná dokumentace školy dle § 45b zákona ČNR č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů
- Podkladová inspekční dokumentace
- Koncepční záměry a plány ředitelky školy, plány výchovně vzdělávací práce mateřské školy
- Dokumenty k zajištění chodu školy (řád školy, rozvrh hodin a přestávek)
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Záznamy z pedagogických rad
- Třídní dokumentace - třídní výkazy, třídní knihy a katalogové listy žáků
- Žákovská dokumentace - sešity a žakovské knížky

ZÁVĚR

Škola pracuje ve velmi dobrých prostorových podmínkách, zřizovatel se o její provoz i rozvoj hmotného zabezpečení zodpovědně stará. Charakterizuje ji klidná atmosféra založená na vzájemné důvěře a respektování osobnosti žáka.

Orientačním vzhledem do výuky byla kvalita učebních procesů u jednotlivých učitelek shledána jako rozdílná, od velmi dobré po ještě vyhovující. Souhrnný stupeň hodnocení - dobrý.

Oblast řízení je rovněž nevyvážená, nejslabší v kontrolních mechanismech, lepší v oblasti operativního řízení a organizování. V hodnocení převládají slabá místa.

Doporučení ředitelce školy:

- výrazně zvýšit účinnost celého kontrolního systému školy
- motivovat pedagogické pracovníky k systematickému využívání moderních vyučovacích metod a k uplatňování činnostních prvků učení

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jan Zapach	Jan Zapach v. r.
Člen týmu	Dana Sedláčková	Dana Sedláčková v. r.

V Berouně dne 13. března 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. března 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Zdeňka Čermáková

Mgr. Z. Čermáková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Příbram	2000-04-05	022 138/00-2800
Zřizovatel - obec Mokrovraty	2000-04-05	022 139/00-2800

Připomínky ředitelky školy - nebyly podány

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	---